

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **I. I.**, zast. JUDr. Petrem Šádou, advokátem se sídlem v Bořicích 65, Bořice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2012, č. j. OAM-111/LE-BE02-PA03-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2013, č. j. 48 Az 39/2012 - 100,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele JUDr. Petru Šádovi, advokátovi se sídlem v Bořicích 65, Bořice **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **6 800 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2012, č. j. OAM-111/LE-BE02-PA03-2012 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Právě projednávaná věc je před Nejvyšším správním soudem řešena již podruhé. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 12. 2012, č. j. 9 Azs 15/2012 - 31 (dále jen „zrušující rozsudek“), zrušil ke kasační stížnosti stěžovatele usnesení krajského soudu ze dne 24. 8. 2012, č. j. 48 Az 39/2012 - 32 a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout dosavadní vývoj v právě posuzované věci. Z předloženého správního spisu lze zjistit, že stěžovatel odjel z vlasti z ekonomických důvodů. Do České republiky přijel výhradně za prací. Při odjezdu z vlasti neměl

žádné problémy. V České republice pracoval v různých městech, většinou na stavbách. Platnost pasu mu skončila v roce 2000. Svoji první žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v roce 2000 v době, kdy jej zadržela policie. Řízení o této žádosti bylo zastaveno dle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, protože stěžovatel nespolutracoval se správním orgánem, a ani na opakovanou výzvu se nedostavil k pohovoru. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno krajským soudem a nabylo právní moci dne 21. 12. 2003. Dne 1. 6. 2012, poté co byl poučen o této možnosti při zajištění za účelem správního vyhoštění, podal stěžovatel druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že důvodem odchodu z Ukrajiny je snaha najít si lepší místo pro život. V předcházející žádosti sice zmínil jeho účast na demonstracích, ale tyto důvody dle jeho názoru již neplatí, protože Ukrajina dosáhla nezávislosti. V průběhu správního řízení vyplynulo najevo, že stěžovatel podal svoji opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu legalizace svého pobytu na našem území, aby se nemusel vrátit na Ukrajinu, kde by podle jeho názoru neměl kde bydlet a neměl by tam práci. Stěžovatel zcela jednoznačně v průběhu správního řízení připustil, že mu na Ukrajině nehrozí žádné nebezpečí a není si vědom ani žádné hrozby nějakého nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti. Žalovaný jeho žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, protože dospěl k názoru, že stěžovatel neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[4] Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke krajskému soudu, který ji však odmítl pro opožděnost. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas, a proto byla věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. V žalobě namítal, že žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochyby, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Nepodařilo se dle jeho názoru prokázat, že jeho strach z návratu na Ukrajinu je neodůvodněný. Vyslovil domněnku, že v jeho případě mělo být rozhodováno meritorně. Měl za to, že rozhodnutí žalovaného je vnitřně rozporné. Krajský soud po prozkoumání předloženého spisu a rozhodnutí žalovaného shledal, že skutková zjištění plně odpovídají spisovému materiálu a byla žalovaným i řádně zhodnocena. Žalobou napadené rozhodnutí netrpí vnitřními rozpory ani nedostatky odůvodnění. Soud přitom považuje závěry za přiměřené a správné. Správný byl i procesní postup žalovaného, a tudíž i aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu na projednávanou věc. S ohledem na tyto důvody krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozsudek krajského soudu napadá pro nesprávné posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jakož i pro vady řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[6] Stěžovatel tvrdí, že jeho rodným jazykem je haličská rusínština, která se liší od ruštiny i od spisovné ukrajinštiny. Z tohoto důvodu se nesprávně a hlavně neúplně vyjadřoval v předchozích řízeních. Hlásil se vždy k pravoslavné víře, a proto byl pronásledován přímo nebo nepřímo prostřednictvím státních orgánů. Zastával i ideu autonomie haličských Rusínů a znal se odsouzeným propagátorem politické autonomie Zakarpatské oblasti. Tyto skutečnosti nemohl dříve uvést, protože tlumočení bylo vedeno v ruském jazyce. Ohrazuje se proti tvrzení krajského soudu, že Ukrajina je demokratickou zemí. Ten rovněž nesprávně posoudil možnost poskytnutí ochrany dle § 14 zákona o azylu, protože v případě neposkytnutí mezinárodní ochrany se ocitne v zemi, k níž ztratil jakékoliv vazby. Stejně tak byl nesprávně posouzen i důvod neudělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu kvůli porušení práva na tlumočnicka.

[7] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud tento rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[8] K podané kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný. Odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, na jeho výpovědi v průběhu správního řízení a na vydaná správní a soudní rozhodnutí. Je názoru, že při přezkumu správního rozhodnutí je třeba vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Tuto podmínku krajský soud naplnil. Žalovaný trvá na tom, že řízení se stěžovatelem vedl v souladu se zákonem, stran tlumočnicka se řídil prohlášením stěžovatele a akceptoval jeho volbu jazyka. Tyto nové skutečnosti stěžovatel nezmínil v řízení před správním orgánem. Dle žalovaného se jedná o tzv. nepřipustná nova, kterými by se Nejvyšší správní soud s poukazem na § 104 odst. 4 s. ř. s. neměl zabývat.

[9] Žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby kasační stížnost stěžovatele odmítl pro nepřipustnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[11] Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelem přesah jeho vlastních zájmů, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

[12] Dle ustálené judikatury je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

[13] Stěžovatel zpochybnil tvrzení krajského soudu, že Ukrajina je demokratickou zemí, s odkazem na zpravodajství a komentáře v českých sdělovacích prostředcích. K tomu je třeba uvést, že tato námitka je zcela obecného rázu a není z ní patrné, jaký je její vztah k osobě stěžovatele a jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Zdejší soud ze správního spisu ověřil, že stěžovatel v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany netvrdil žádné relevantní skutečnosti, z nichž by vyplynulo, že by mu hrozilo na Ukrajině jakékoliv nebezpečí. V průběhu správního řízení uvedl, že žádá o mezinárodní ochranu, protože se na Ukrajině nemá kam vrátit a nechce se mu tam vracet, popř. by chtěl déle zůstat v České republice. Výslovně prohlásil, že již netrvá na skutečnosti o účasti na demonstracích (uvedené v první žádosti o mezinárodní ochranu), protože Ukrajina dosáhla nezávislosti. Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003, popř. rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003). Bylo tak na samotném stěžovateli, aby v průběhu správního řízení uvedl dostatečně konkrétní skutečnosti a důvody, proč o mezinárodní ochranu žádá.

[14] Pokud stěžovatel tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil možnost poskytnutí ochrany dle § 14 zákona o azylu, protože v případě neposkytnutí mezinárodní ochrany se ocitne v zemi, k níž ztratil jakékoliv vazby, je třeba zdůraznit, že humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu je specifickou formou mezinárodní ochrany. Může být udělen pouze na základě úvahy ministerstva. Správní orgán díky tomu může zareagovat především na případy, u nichž je obvyklé udělování humanitárního azylu, např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory. O žádnou takovou ani obdobnou situaci se však v případě stěžovatele zjevně nejedná. Zdejší soud má za to, že *„azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry“* (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, publ. pod č. 112/2004 Sb. NSS). Jestliže správní orgán v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že podrobně posoudil žadatelovu zdravotní, rodinnou a sociální situaci, a z jeho výpovědi v průběhu správního řízení nebyl zjištěn žádný důvod hodný zvláštního zřetele, a krajský soud tento postup shledal za přiměřený a správný, tak žádným způsobem nevybočil z intencí výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Tato námitka proto není důvodná.

pokračování

[15] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že jeho rodným jazykem je haličská rusínština, která se liší od ruštiny i od spisovné ukrajinštiny. Z tohoto důvodu se nesprávně a hlavně neúplně vyjadřoval v předchozích řízeních. Hlásil se vždy k pravoslavné víře, a proto byl pronásledován přímo nebo nepřímo prostřednictvím státních orgánů. Zastával i ideu autonomie haličských Rusínů a znal se odsouzeným propagátorem politické autonomie Zakarpatské oblasti. Tyto skutečnosti nemohl dříve uvést, protože tlumočení bylo vedeno v ruském jazyce. Stejně tak byl nesprávně posouzen i důvod neudělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu kvůli porušení práva na tlumočnicka. K těmto tvrzením je nutné konstatovat, že se jedná o skutečnosti, které stěžovatel uplatnil poté, kdy byl vydán rozsudek krajského soudu. Podle ustanovení § 109 odst. 5 s. ř. s. přitom Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, tj. rozsudek krajského soudu.

[16] Z předložené žaloby zdejší soud zjistil, že v řízení před krajským soudem stěžovatel pouze obecně tvrdil, že splňuje podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu a správnímu orgánu se nepodařilo prokázat, že jeho strach z návratu na Ukrajinu je neodůvodněný. Dále namítal, že žalovaný své rozhodnutí dostatečně nezdůvodnil. Skutečnosti uvedené v kasační stížnosti tvrzeny v žalobě nebyly. Nejvyšší správní soud není opravnou instancí, ale jeho úkolem je zejména přezkoumat závěry krajského soudu, které zaujal k jednotlivým skutkovým a právním závěrům. Všechny skutečnosti a je prokazující důkazní prostředky, které jsou rozhodné pro zjištění skutkového stavu ve věci samé, musí proto stěžovatel uvést a navrhnout již v řízení před krajským soudem (k tomu srov. JEMELKA, L., PODHRÁZKÝ, M., VETEŠNÍK, P., ZAVŘELOVÁ, J., BOHADLO, D., ŠURÁNEK, P. *Soudní řád správní*. Komentář. 1. vydání Praha: C. H. Beck, 2013, s. 972).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[19] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatele, JUDr. Petr Šáda, advokát se sídlem v Bořicích 65, Bořice, provedl ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc, (dále jen „advokátní tarif“) a písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Jelikož zástupce stěžovatele učinil úkony právní služby po novele advokátního tarifu provedené vyhláškou č. 486/2012 Sb., tak mu za jeden úkon právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč. Zástupce stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti zdejšímu soudu nedoložil osvědčení o registraci k DPH. K nákladům řízení o kasační stížnosti tedy daň z přidané hodnoty přičíst nelze. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí

6 800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu